

ACTA UNIVERSITATIS LODZIENSIS FOLIA BOTANICA (Acta Univ. Lodz., Folia bot.)	7	35-45	1990

Janina Jakubowska-Gabara

NOTATKI FLORYSTYCZNE Z DOLINY RAWKI

I TERENÓW PRZYLEGLYCH

CZĘŚĆ II

FLORISTICAL NOTES FROM THE RAWKA VALLEY

AND ADJOINING AREAS

PART II

ABSTRACT: The paper presents the new stands of 68 rare and interesting species of vascular plants. The floristic records come from the Rawka valley and forest complexes of Puszcza Bolimowska.

Treść

1. Wstęp
2. Wykaz gatunków i stanowisk
3. Piśmiennictwo
4. Summary

1. WSTĘP

Publikowane niżej dane zostały zebrane podczas kolejnego etapu badań terenowych prowadzonych w latach 1983-1986 w lasach Puszczy Bolimowskiej i sąsiadujących obszarów (por. Jakubowska-Gabara 1987). Praca poświęcona jest nowym stanowi-

skom 68 gatunków rzadkich i interesujących w skali regionu i kraju. Wśród nich znalazły się rzadsze rośliny chronione, gatunki wchodzące w skład elementów kierunkowych polskiej flory, jak również taksony znajdujące się na liście roślin wymierających i zagrożonych w Polsce (Z a r z y c k i 1986). Najbardziej cenne są informacje o stanowiskach takich gatunków, jak: *Lathyrus montanus*, *Pulmonaria angustifolia*, *Galium saxatile*, *Hieracium cymosum* subsp. *cymigerum*, *Wolffia arrhiza*.

Zdecydowaną większość listy gatunków stanowią rośliny leśne.

Uwzględniono również nieliczne, zasługujące na uwagę taksony odnalezione w innego rodzaju siedliskach.

Publikacja zawiera informacje, które mogą być wykorzystane w zakresie fitogeografii oraz bezpośrednio do opracowywanego aktualnie "Atlasu rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce".

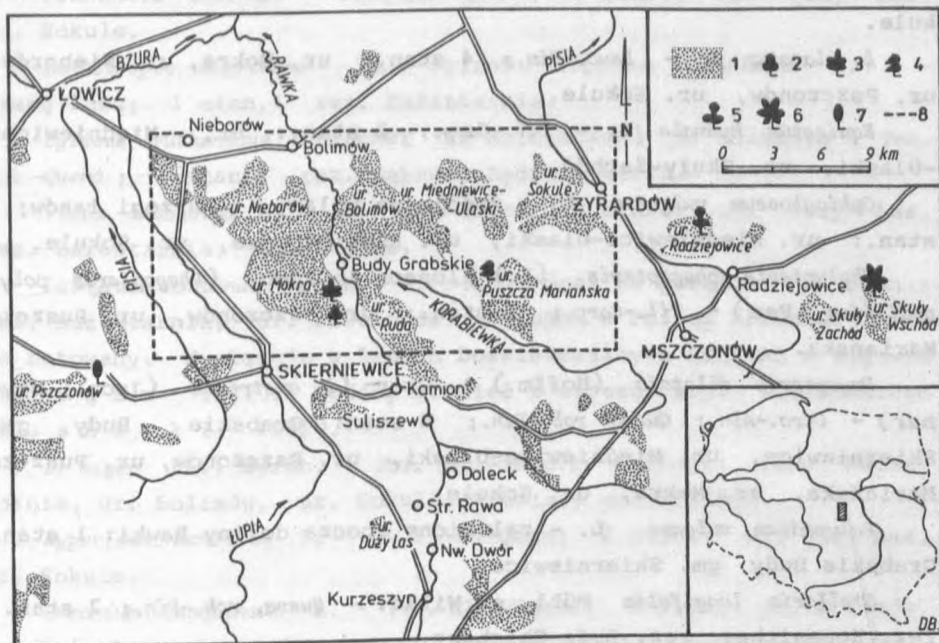
W pracy uwzględniono dane o florze uroczysk Radziejowice i Pszczonów, znajdujące się w maszynopisach opracowań J a k u b o w s k i e j - G a b a r y (1984, 1986, w druku). Wykorzystano również część informacji dotyczących flory uroczyska Bażantarnia zawartych w pracy G r z y l a (1981).

Poza pracami wcześniej publikowanymi (J a k u b o w s k a - G a b a r a 1987 i cytowana literatura), flory obszaru badanego dotyczy również opracowanie F a g a s i e w i c z (1986), zawierające dane o stanowiskach niektórych gatunków z rodziny *Orchidaceae* oraz praca P i s a r k a (1989) poświęcona florze naczyniowej polan Puszczy Bolimowskiej.

W wykazie gatunków przyjęto układ systematyczny i nomenklaturę *Flora Europaea* (1964-1980) oraz J a s i e w i c z a (1986). W przypadku gatunków o zmienionych nazwach podano w nawiasach synonimy wg *Roślin polskich* (S z a f e r, K u l c z y Ń s k i, P a w ł o w s k i 1976).

Za nazwą gatunkową podano: ogólny opis siedliska lub łacińską nazwę zespołu (w skrócie), w którym dany gatunek stwierdzono, liczbę nowych stanowisk, wykaz stanowisk składający się z nazw uroczysk leśnych lub nazw miejscowości. Wszystkie wymienione w wykazie nazwy umieszczone są na mapie sytuacyjnej (rys. 1). Większość kompleksów leśnych badanego obszaru należy do Nadleśnictwa

Skierniewice, jedynie uroczyska: Radziejowice, Skuły-Wschód i Skuły-Zachód wchodzą w skład lasów Nadleśnictwa Grójec. Teren objęty badaniami leży w całości w granicach woj. skierniewickiego.

Rys. 1. Lokalizacja terenu badań i stanowisk

1 - lasy, 2 - rezerwat Ruda-Chlebacz, 3 - rezerwat Kopanicha, 4 - rezerwat Puszcza Mariańska, 5 - rezerwat Dąbrowa Radziejowicka, 6 - rezerwat Skulski Las, 7 - rezerwat Bażantarnia, 8 - granica Puszczy Bolimowskiej

Fig. 1. The situation of investigations area and localities
1 - forests, 2 - reserve Ruda-Chlebacz, 3 - reserve Kopanicha, 4 - reserve Puszcza Mariańska, 5 - reserve Dąbrowa Radziejowicka, 6 - reserve Skulski Las, 7 - reserve Bażantarnia, 8 - border of Puszcza Bolimowska

Przyjęto następujące skróty: stan. - stanowisko, ur. - uroczysko leśne, rez. - rezerwat, *Leuc.-Pin.* - *Leucobryo-Pinetum*, *Querc. rob.-Pin.* - *Quercus roboris-Pinetum*, *Til.-Carp.* - *Tilio-Carpinetum typicum*, *Til.-Carp. st.* - *Tilio-Carpinetum stachyetosum silvaticae*, *Pot. alb.-Querc.* - *Potentillo albae-Quercetum*, *Circ.-Aln.* - *Circaeo-Alnetum*.

2. WYKAZ GATUNKÓW I STANOWISK

Lycopodium annotinum L. - *Leuc.-Pin.*, *Querc. rob.-Pin.*; 4 stan.: rez. Kopanicha, ur. Miedniewice-Ulaski, ur. Pszczonów, ur. Sokule.

L. clavatum L. - *Leuc.-Pin.*; 4 stan.: ur. Mokra, ur. Nieborów, ur. Pszczonów, ur. Sokule.

Equisetum hyemale L. - *Til.-Carp.*; 2 stan.: ur. Miedniewice-Ulaski, ur. Skuły-Zachód.

Ophioglossum vulgatum L. - śródleśne polany i brzegi lasów; 3 stan.: ur. Miedniewice-Ulaski, ur. Radziejowice, ur. Sokule.

Thelypteris phegopteris (L.) Slosson in Rydb. (*Phegopteris podioides* Fee) - *Til.-Carp.*; 2 stan.: ur. Pszczonów, ur. Puszcza Mariańska.

Dryopteris dilatata (Hoffm.) A. Gray (*D. austriaca* (Jacq.) Woy-nar) - *Circ.-Aln.*; *Querc. rob.-Pin.*; 6 stan.: Grabskie Budy, gm. Skierniewice, ur. Miedniewice-Ulaski, ur. Pszczonów, ur. Puszcza Mariańska, ur. Mokra, ur. Sokule.

Polypodium vulgare L. - zalesione zbocza doliny Rawki: 1 stan.: Grabskie Budy gm. Skierniewice.

Stellaria longifolia Mühl. ex Willd. - *Querc. rob.-Pin.*; 2 stan.: rez. Kopanicha, rez. Ruda-Chlebacz.

Isopyrum thalictroides L. - *Til.-Carp. st.*; 4 stan.: rez. Bażantarnia, Grabskie Budy gm. Skierniewice, ur. Miedniewice-Ulaski, ur. Sokule.

Anemone ranunculoides L. - *Til.-Carp. st.*; 6 stan.: rez. Bażantarnia, Grabskie Budy gm. Skierniewice, ur. Miedniewice-Ulaski, ur. Pszczonów, ur. Sokule.

Ranunculus polyanthemus L. - *Pot. alb.-Querc.*; 2 stan.: ur. Duży Las, ur. Sokule.

R. bulbosus L. - słoneczne zbocza i suche łąki; 5 stan.: rez. Bażantarnia, Grabskie Budy gm. Skierniewice, Kurzeszyn gm. Rawa Maz., ur. Puszcza Mariańska, Ruda gm. Skierniewice.

R. cassubicus L. - *Til.-Carp. st.*; 2 stan.: ur. Miedniewice-Ulaski, ur. Sokule.

Thalictrum aquilegifolium L. - *Pot. alb.-Querc.*; 2 stan.: ur. Duży Las, ur. Sokule.

- Corydalis solida* L. Swartz. - *Til.-Carp.* st.; 2 stan.: ur. Miedniewice-Ulaski, ur. Sokule.
- Arabis glabra* (L.) Bernh. (*Turritis glabra* L.) - przydroża i słoneczne zbocza; 2 stan.: rez. Bażantarnia, Grabskie Budy gm. Skierniewice.
- Potentilla alba* L. - *Pot. alb.-Querc.*; 2 stan.: ur. Duży Las, ur. Sokule.
- Lembotropis nigricans* (L.) Griseb. (*Cytisus nigricans* L.) - brzeg lasu; 1 stan.: rez. Bażantarnia.
- Cytisus ruthenicus* (Fischer ex Wołoszczak) A. Klaskova - *Pot. alb.-Querc.*; 1 stan.: rez. Dąbrowa Radziejowicka.
- Vicia cassubica* L. - *Pot. alb.-Querc.*; 3 stan.: ur. Duży Las, rez. Bażantarnia, ur. Sokule.
- Lathyrus montanus* Bernh. - *Til.-Carp.* oraz na porębie; 2 stan.: rez. Bażantarnia, ur. Pszczonów. Gatunek w Polsce środkowej rzadko notowany. Występuje w Lasach Doświadczalnych SGGW-AR w Rogowie (Z a r ę b a 1971). Podany również z terenu woj. sieradzkiego (K u r o w s k i 1981).
- L. niger* (L.) Bernh. - *Pot. alb.-Querc.*; 4 stan.: rez. Bażantarnia, ur. Bolimów, ur. Sokule, Ziemiary gm. Bolimów.
- Hypericum montanum* L. - *Pot. alb.-Querc.*; 2 stan.: ur. Duży Las, ur. Sokule.
- Geranium sanguineum* L. - *Pot. alb.-Querc.*; 5 stan.: ur. Bolimów, ur. Duży Las, ur. Radziejowice, ur. Sokule, ur. Puszcza Mariańska.
- G. silvaticum* L. - *Til.-Carp.*; 1 stan.: ur. Bolimów.
- Astrantia maior* L. - *Til.-Carp.*; 2 stan.: rez. Bażantarnia, ur. Bolimów.
- Chaerophyllum bulbosum* L. - zarośla w dolinie Rawki; 2 stan.: Doleck gm. Nowy Kawęczyn, Kamion gm. Puszcza Mariańska.
- Peucedanum cervaria* (L.) Lapeyr. - *Pot. alb.-Querc.*; 2 stan.: ur. Duży Las, ur. Sokule.
- Pyrola media* Swartz - *Querc. rob.-Pin.*, *Pot. alb.-Querc.*; 2 stan.: rez. Dąbrowa Radziejowicka, ur. Pszczonów.
- Chimaphila umbellata* (L.) W. Barton - *Leuc.-Pin.*; 2 stan.: ur. Pszczonów, ur. Sokule.
- Arctostaphylos uva-ursi* (L.) Sprengel - *Leuc.-Pin.*; 1 stan.: ur. Pszczonów.
- Primula veris* L. (*P. officinalis* (L.) Hill.) - słoneczne zbocza; 2 stan.: rez. Bażantarnia, Suliszew gm. Nowy Kawęczyn.

Anagalis arvensis L. for. *azurea* Hyl. - ogród warzywny; 1 stan.: Kurzeszyn gm. Rawa Maz. Stwierdzono kilka okazów wśród licznych osobników *A. arvensis* for. *arvensis*. Niebieskokwiatowa forma *A. arvensis* należy do rzadko spotykanych taksonów. Występuje głównie w południowej części kraju (K o r n a ś 1962). Z obszaru środkowej Polski podano dotychczas 23 stanowiska tej rośliny (K o r n a ś 1962, W a r c h o l i Ń s k a 1974, 1981 a, b). Nowe stanowisko jest jednym z najdalej na północ wysuniętych miejsc występowania *A. arvensis* for. *azurea* (por. K o r n a ś 1962, W a r c h o l i Ń s k a 1981).

Centaurium erythraea Rafn subsp. *erythraea* (*C. umbellatum* Gilib) - łąka w dolinie Rawki; 1 stan.: Suliszew gm. Nowy Kawęczyn.

Vincetoxicum hirundinaria Medicus (*V. officinale* Mnch.) - Pot. alb.-Querc.; 1 stan.: ur. Duży Las.

Galium saxatile L. - Querc. rob.-Pin.; 1 stan.: ur. Nieborów. Gatunek subatlantycki występujący w Europie północnej, zachodniej i środkowej. W Polsce osiąga wschodnią granicę zasięgu. Stwierdzony na, niewielu stanowiskach w Karkonoszach, na Pomorzu oraz Pojezierzu Mazurskim (K u c o w a 1967). Z obszaru Polski środkowej dotychczas nie podawany (por. M o w s z o w i c z 1978). Stanowisko w Puszczy Bolimowskiej wysunięte jest poza granicę zasięgu tego gatunku. Daleko na wschód poza tę granicę stwierdzono *G. saxatile* na terenie woj. białkopodlaskiego (C ł o w a c k i, S t a Ń c z u k 1984).

Pulmonaria angustifolia L. - Pot. alb.-Querc.; 1 stan.: ur. Sokule.

Myosotis sparsiflora Mikan ex Pohl - zarośla nad brzegiem Rawki; 1 stan.: Ruda gm. Skierniewice.

Ajuga genevensis L. - Pot. alb.-Querc.; 6 stan.: ur. Bolimów, rez. Bażantarnia, ur. Duży Las, rez. Dąbrowa Radziejowicka, ur. Puszcza Mariańska, ur. Sokule.

Melittis melissophyllum L. - Pot. alb.-Querc.; 3 stan.: ur. Duży Las, ur. Sokule, ur. Puszcza Mariańska.

Elsholtzia ciliata (Thunb.) Hyl. (*E. Partini* (Lepechin) Garcke) - zarośla nadrzeczne; 1 stan.: Grabskie Budy gm. Skierniewice.

Digitalis grandiflora Miller - Pot. alb.-Querc.; 2 stan.: ur. Duży Las, ur. Sokule.

Lathraea squamaria L. - *Til.-Carp. st.*; 4 stan.: rez. Bażantarnia, ur. Miedniewice-Ulaski, ur. Sokule, rez. Ruda-Chlebacz.

Campanula persicifolia L. - *Pot. alb.-Querc.*; 4 stan.: ur. Duży Las, rez. Bażantarnia, ur. Sokule, Suliszew gm. Nowy Kawęczyn.

Phyteuma spicatum L. - *Til.-Carp.*, *Pot. alb.-Querc.*; 7 stan.: rez. Bażantarnia, ur. Bolimów, ur. Puszcza Mariańska, ur. Radziejowice, Ruda gm. Skierniewice, ur. Sokule.

Hieracium cymosum L. ssp. *cymigerum* (Reichenb.) Peter (*H. cymosum* L.) - *Pot. alb.-Querc.*; 1 stan.: ur. Sokule. Gatunek rzadko występujący w całym kraju (J a s i e w i c z 1980). Z obszaru Polski środkowej nie był dotychczas podawany (por. M o w s z o w i c z 1978).

H. caespitosum Dumort. (*H. pratense* Tsch.) - *Pot. alb.-Querc.*; 1 stan.: ur. Sokule.

H. racemosum Waldst. et Kit. ex Willd. - *Til.-Carp.*; 2 stan.: ur. Puszcza Mariańska, ur. Sokule.

Anthericum ramosum L. - *Pot. alb.-Querc.*; 2 stan.: ur. Duży Las, ur. Sokule.

Gagea lutea (L.) Ker.-Gaw. - *Til.-Carp. st.*; 4 stan.: Grabskie Budy gm. Skierniewice, ur. Miedniewice-Ulaski, Ruda gm. Skierniewice, ur. Sokule.

G. minima (L.) Ker.-Gawler - *Til.-Carp.*; 1 stan.: rez. Bażantarnia.

Lilium martagon L. - *Pot. alb.-Querc.*; 3 stan.: ur. Duży Las, ur. Mokra, ur. Sokule.

Luzula pallescens Swartz. - *Til.-Carp.*; 4 stan.: rez. Bażantarnia, ur. Skuły-Zachód, ur. Sokule, ur. Miedniewice-Ulaski.

Koeleria grandis Besser ex Górski (*K. polonica* Dom.) - *Pot. alb.-Querc.* 2 stan.: ur. Mokra, ur. Pszczonów.

Deschampsia flexuosa (L.) Trin. - *Leuc.-Pin.*; 5 stan.: rez. Bażantarnia, rez. Dąbrowa Radziejowicka, ur. Miedniewice-Ulaski, ur. Pszczonów, ur. Sokule.

Calamagrostis villosa (Chaix) G. T. Cmelin - *Querc. rob.-Pin., Circ.-Aln.*; 2 stan.: ur. Miedniewice-Ulaski, ur. Sokule.

Wolffia arrhiza (L.) Horkel ex Wimmer - starorzecze w dolinie Rawki; 1 stan.: Grabskie Budy gm. Skierniewice. Nowe stanowisko wolffii bezkorzeniowej wzbogaca niewielką liczbę stwierdzonych dotychczas miejsc występowania tej rośliny w Polsce środkowej (por.

Samosiej, Kucharski 1986). Z obszaru objętego badaniami podano trzy stanowiska: Nieborów, Boguszyce, Sokule. W chwili obecnej w Boguszycach i Nieborowie roślina ta nie występuje (obserwacje autorki w latach 1985-1986).

Carex vaginata Tausch. - *Til.-Carp.*, *Querc. rob.-Pin.*; 3 stan.: ur. Miedniewice-Ulaski, rez. Puszcza Mariańska, ur. Sokule. Należy we florze Polski do najrzadziej występujących i zagrożonych gatunków (*Jasiewicz* 1981, *Zarzycki* 1986). Szczegółowy opis nowych stanowisk tego interesującego gatunku oraz jego rozmieszczenia w kraju zawiera praca *Jakubowskiej-Gabary* (1988).

C. pilosa Scop. - *Til.-Carp.*; 2 stan.: ur. Sokule, rez. Skulski Las.

C. montana L. - *Pot. alb.-Querc.*; 2 stan.: ur. Duży Las, ur. Sokule.

Epipactis helleborine (L.) Crantz. (*E. latifolia* (L.) All.) - *Til.-Carp.*; 5 stan.: ur. Miedniewice-Ulaski, rez. Puszcza Mariańska, ur. Mokra, ur. Sokule, Ziemiary gm. Bolimów.

Neottia nidus-avis (L.) - *Til.-Carp.*; 3 stan.: rez. Puszcza Mariańska, ur. Radziejowice, rez. Skulski Las.

Listera ovata (L.) R. Br. - *Circ. Aln.*, *Til.-Carp. st.*; 2 stan. rez. Bażantarnia, ur. Sokule.

Platanthera bifolia L. C. M. Richard - *Pot. alb.-Querc.*; 4 stan.: ur. Duży Las, rez. Dąbrowa Radziejowicka, ur. Miedniewice-Ulaski, ur. Sokule.

P. chlorantha (Custer) Reichenb. - *Til.-Carp.*; 2 stan.: ur. Miedniewice-Ulaski, ur. Sokule.

Dactylorhiza incarnata (L.) Soó - polany śródleśne; 2 stan.: ur. Miedniewice-Ulaski, ur. Sokule.

D. majalis (Reichenb.) P. F. Hunt et Summerhayes - wilgotne łąki i brzegi lasu; 3 stan.: rez. Bażantarnia, ur. Miedniewice-Ulaski, ur. Sokule.

D. maculata (L.) Soó - *Til.-Carp. st.*, *Circ.-Aln.*; 2 stan.: ur. Miedniewice-Ulaski, ur. Sokule.

D. fuchsii (Druce) Soó - *Circ.-Aln.*, *Til.Carp. st.*; 3 stan.: ur. Miedniewice-Ulaski, ur. Puszcza Mariańska, ur. Sokule.

3. PIŚMIENNICTWO

- F a g a s i e w i c z, L. 1986. *Materiały do flory Polski w Herbarium Universitatis Lodzensis. Cz. XII. Acta Univ. Lodz., Folia bot.*, 4: 223-246.
- Flora Europaea*. 1964-1980. I-V. Univ. Press, Cambridge.
- G ł o w a c k i, Z., S t a n i c z u k, E. 1984. *Rozmieszczenie elementu atlantyckiego na Nizinie Południowopodlaskiej i we wschodniej części Niziny Środkowomazowieckiej. Zesz. nauk. Wyż. Szk. Roln.-Pedag. w Siedlcach*, 4: 121-135.
- G r z y ł, A. 1981. *Charakterystyka florystyczno-fitosocjologiczna uroczyska Bażantarnia. Maszynopis pracy magisterskiej. Inst. Biol. Środ. Uniw. Łódź*.
- J a k u b o w s k a-G a b a r a, J. 1984. *Dokumentacja rezerwatu krajobrazowo-leśnego "Źródła Borówki". Maszynopis. Inst. Biol. Środ. Uniw. Łódź*, s. 1-8.
- J a k u b o w s k a-G a b a r a, J. 1986. *Studium geobotaniczne rezerwatu "Dąbrowa Radziejowska". Maszynopis. Inst. Biol. Środ. Uniw. Łódź*.
- J a k u b o w s k a-G a b a r a, J. 1987. *Notatki florystyczne z doliny Rawki i terenów przyległych. Acta Univ. Lodz., Folia bot.*, 5: 41-49.
- J a k u b o w s k a-G a b a r a, J. 1988. *Distribution of Carex vaginata Tausch in Poland. Acta Soc. Bot. Pol.*, 57, 2: 287-298.
- J a k u b o w s k a-G a b a r a, J. w druku. *Szata roślinna uroczyska Radziejowice. Acta Univ. Lodz., Folia bot.*
- J a s i e w i c z, A. 1980. *Compositae - Hieracium. Flora polska, XIV. PWN, Warszawa-Kraków*: 199-335.
- J a s i e w i c z, A. 1981. *Wykaz gatunków rzadkich i zagrożonych flory polskiej. Fragm. flor. geobot.*, 27, 3: 401-414.
- J a s i e w i c z, A. 1986. *Nazwy gatunkowe roślin naczyniowych flory polskiej. Fragm. flor. geobot.*, 30 (3): 217-285.
- K o r n a ś, J. 1962. *Rodzaj Anagallis L. w Polsce. Fragm. flor. geobot.*, 8, 2: 131-138.
- K u c o w a, I. 1967. *Rubiaceae. Flora polska. XI. PWN, Warszawa-Kraków*, s. 279-324.
- K u r o w s k i, J. K. 1981. *Notatki florystyczne z lasów Polski środkowej. Fragm. flor. geobot.*, 27, 1-2: 11-17.

- M o w s z o w i c z, J. 1978. *Conspectus florae Poloniae Medianae*. Wyd. Univ. Łódź., Łódź, s. 1-395.
- P i s a r e k, W. w druku. *Flora polan Puszczy Bolimowskiej i jej aspekt zoologiczny*. *Fragm. flor. geobot.* 34, 1-2: 81-100.
- S a m o s i e j, L., K u c h a r s k i, L. 1986. *Wolffia arrhiza i Wolf-fietum arrhizae w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem Kujaw Południowych*. *Acta Univ. Lodz., Folia bot.*, 4: 29-52.
- S z a f e r, W., K u l c z y ŋ s k i, S., P a w ł o w s k i, B. 1967. *Rośliny polskie*. PWN, Warszawa, s. V-XXVIII + 1-1020.
- W a r c h o l i ŋ s k a, A. U. 1974. *Niektóre nowe lub rzadkie gatunki we florze segetalnej Równiny Piotrkowskiej*. *Zesz. nauk. Univ. Łódź., Ser. II*, 54: 109-121.
- W a r c h o l i ŋ s k a, A. U. 1981 a. *Flora segetalna Wzniesień Łódzkich*. *Acta Univ. Lodz., Folia bot.* 1: 133-179.
- W a r c h o l i ŋ s k a, A. U. 1981 b. *Nowe stanowiska Anagallis arvensis L. for. azurea Hyl. w środkowej Polsce*. *Fragm. flor. geobot.*, 27, 1-2: 159-161.
- Z a r ę b a, R. 1971. *Rzadsze gatunki roślin naczyniowych w Lasach Doświadczalnych SGGW w Rogowie i problemy ich ochrony*. *Zesz. nauk. SGGW, Leśn.* 16: 93-107.
- Z a r z y c k i, K. 1986. *Lista wymierających i zagrożonych roślin naczyniowych Polski*. [W:] Z a r z y c k i, K., W o j e w o d a, W. (red.) *Lista roślin wymierających i zagrożonych w Polsce*. PWN, Warszawa, s. 11-27.

4. SUMMARY

The article contains information about new localities of 68 rare and interesting species of vascular plants. The floristic data were collected in the course of the geobotanical studies conducted in forests of the Bolimowska Primeval Forest and on adjacent areas in the years 1983-1986. Earlier floristic information concerning this area can be found in the work of J a k u b o w s k a - G a b a r a (1987).

The area under study is located in the central part of Poland within boundaries of the Skierniewice Administrative Province (Fig. 1). The forest complexes belong for their most part to the Skierniewice Forest Inspectorate.

te. Three ranges located in the eastern part of the area (Radziejowice, Skuły-Wschód, Skuły-Zachód) belong to the Grójec Forest Inspectorate.

The list of species encompasses: rare protected plants (among others, *Arctostaphylos uva-ursi*, *Lilium martagon*, *Platanthera bifolia*, *P. chlorantha*, *Dactylorhiza maculata*, *D. fuchsii*), species seldom found in the region and in the entire country (*Lathyrus montanus*, *Pulmonaria angustifolia*, *Hieracium cymosum* subsp. *cymigerum*, *Anagallis arvensis* for. *azurea*, *Wolffia arrhiza*), species representing directional elements of the Polish flora (e.g. *Calamagrostis villosa* - a mountainous element, *Galium saxatile* - sub-Atlantic element), and species met rarely due to a small area of communities to which they belong.

Dr Janina Jakubowska-Gabara
Zakład Geobotaniki i Ochrony Przyrody
Instytutu Biologii Środowiskowej
Uniwersytetu Łódzkiego
ul. Banacha 12/16, 90-237 Łódź

Wpłynęło do Redakcji
Folia botanica
17.03.1987